

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ****ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΠΑ****ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ**Αθήνα, **15-06-2026**Αριθ. Πρωτ. : **48153 - 15-06-2026**

Ταχ. Δ/ση : ΝΙΚΗΣ 5-7 ΑΘΗΝΑ, 10180
Πληροφορίες : ΘΕΟΔΩΡΑ ΝΕΝΑ,
: ΛΙΝΟΞΥΛΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ,
: ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΑ
Τηλέφωνο : 210 33 32 166
Email : tpa.ypan@mnec.gr

Κωδικός Πρόσκλησης: Π168-14
Α/Α ΟΠΣ : 9993
Έκδοση: 1/0

Προς:

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΝΙΚΗΣ 5 - 7, 10180, ΑΘΗΝΑ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ**ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ****ΣΤΟ «ΤΠΑ Υπουργείου Ανάπτυξης 2026-2030»****ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ:****4.5 «Ανάπτυξη νέων τομέων υψηλής
προστιθέμενης αξίας»****ΜΕ ΤΙΤΛΟ****«Παραγωγικός Μετασχηματισμός της Ελληνικής Οικονομίας»****Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ****Έχοντας υπόψη:**

1. Το ν. 4622/2019 «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης» (Α' 133).
2. Το μέρος ΙΗ' του ν. 4635/2019 (Α' 167), περί Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης, όπως ισχύει.
3. Τον ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α' 143) και ιδίως τα άρθρα 23, 57, 78, 79 και 80.
4. Το άρθρο 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα (π.δ. 63/2005, Α' 98), το οποίο διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
5. Το π.δ. 81/2019 «Σύσταση, συγχώνευση, μετονομασία και κατάργηση Υπουργείων και καθορισμός των αρμοδιοτήτων τους. Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων» (Α' 119).
6. Το π.δ. 83/2019 «Διορισμός Αντιπροέδρου της Κυβέρνησης, Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 121).
7. Το π.δ. 5/2022 «Οργανισμός του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων» (Α' 15).

8. Το π.δ. 77/2023 «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων.» (Α' 130).
9. Το π.δ. 79/2023 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 131).
10. Το π.δ. 82/2023 «Μετονομασία Υπουργείου – Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού – Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130)-Μεταβατικές διατάξεις» (Α' 139).
11. Το π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α' 91).
12. Την υπ' αρ. 61179/2024 Διορισμός Γενικής Γραμματέως Ιδιωτικών Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης (Υ.Ο.Δ.Δ.801/31.07.2024).
13. Τον ν. 4887/2022 «Αναπτυξιακός Νόμος – Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη» (Α' 16) όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 5203/2025 (Α' 87) και ισχύει.
14. Τον ν. 5140/2024 «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις» (Α 154/ 30.09.2024).
15. Την υπ' αρ. 62564/04.06.2021 απόφαση Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου – Κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021-2025.» (Β' 2442) όπως ισχύει.
16. Την υπ' αρ. 95692/02.09.2021 απόφαση Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Έγκριση Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων 2021-2025» (Β' 4347).
17. Την υπ' αρ. 4585/07.03.2024 απόφαση Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «1η Αναθεώρηση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Ανάπτυξης στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021- 2025» (Β' 1580)
18. Την Α.Π. 1150/03.04.2025 Εγκύκλιο Οδηγιών για την Έγκριση και Χρηματοδότηση του ΑΠΔΕ 2025 και τον Προγραμματισμό Δαπανών ΑΠΔΕ 2026–2029 Α.Π. 1150/03.04.2025 (ΑΔΑ 9328 Η – 5ΚΦ).
19. Την υπ' αρ. 32 Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου της 27-11-2025 Έγκριση του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΕΠΑ) για την Προγραμματική Περίοδο 2026-2030 (Α' 220).
20. Τον ν. 5264/2025 «Νέο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης, μεταφορά Οργανισμού Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων στην Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων και λοιπές διατάξεις» (Α' 239).
21. Την υπ' αρ. πρωτ. 4970 ΕΞ 2026 / 19-01-2026 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Έγκριση του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΤΠΑ) στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) της προγραμματικής περιόδου 2026- 2030» (Β' 144).
22. Την υπό στοιχεία 2016/C262/01 Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
23. Τα άρθρα 125-130 του ν.4799/2021 «Ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/878 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ, όσον αφορά τις εξαιρούμενες οντότητες, τις χρηματοδοτικές εταιρείες συμμετοχών, τις μικτές χρηματοοικονομικές εταιρείες συμμετοχών, τις αποδοχές, τα μέτρα και τις εξουσίες εποπτείας και τα μέτρα διατήρησης κεφαλαίου (L 150), ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/879 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Μαΐου 2019 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2014/59/ΕΕ σχετικά με την ικανότητα απορρόφησης των ζημιών και ανακεφαλαιοποίησης των πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και της Οδηγίας 98/26/ΕΚ (L 150), μέσω της τροποποίησης του άρθρου 2 του ν. 4335/2015, και λοιπές επείγουσες διατάξεις.» (Α' 78).
24. Το υπ' αρ. πρωτ. 8423/24-07-2021 (ΑΔΑ: ΨΤΦΡ46ΜΤΛΡ-8ΤΝ) έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Επενδύσεων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Οδηγίες προς τους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στο πλαίσιο του ΕΠΑ 2021-2025».
25. Τις διατάξεις της υπ' αρ. 16/10.07.2025 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου «Τροποποίηση της υπ' αρ. 16/31.5.2021 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου «Συγκρότηση και λειτουργία Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας» (Α' 91)» (Α' 127).
26. Την από 3.12.2025 Εισήγηση της Εκτελεστικής Επιτροπής Προγραμματισμού και Σχεδιασμού.
27. Την υπ' αρ. 3/2026 Απόφαση της Κυβερνητικής Επιτροπής Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας αναφορικά με την ένταξη έργων στο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας του ν.4799/2021 και τον ορισμό της Μονάδας Συμβάσεων Στρατηγικής Σημασίας της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας (ΕΕΣΥΠ), ως φορέα ωρίμανσης των έργων, διενέργειας διαγωνισμών και παρακολούθησης της εκτέλεσης των συμβάσεων κατά το άρθρο 130 του ν.4799/2021.
28. Το υπ' αρ. πρωτ. 40489/19-05-2026 αίτημα της Γενικής Γραμματείας Ιδιωτικών Επενδύσεων.

ΚΑΛΟΥΜΕ

Τον (τους) παρακάτω δυνητικό(ούς) δικαιούχο (ους)

- ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΣΥΣΕΩΝ

για την **υποβολή προτάσεων πράξεων**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο του/ων παραπάνω άξονα/ων Προτεραιότητας του ΤΠΑ/ΠΠΑ.

Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει σχετικό έγγραφο με τους παραπάνω αναφερόμενους (προγραμματική σύμβαση ή έγγραφο αρμοδίου οργάνου για την πρόθεση υλοποίησης του έργου). Σε αυτή την περίπτωση η πρόταση υποβάλλεται από τον φορέα που έχει/θα αναλάβει την υλοποίηση της πράξης.

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Αντικείμενο της πρόσκλησης είναι η υλοποίηση της κυβερνητικής πολιτικής για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας μέσω της στήριξης των επενδύσεων και της επιχειρηματικότητας, με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περιφέρειας και στην βιομηχανική ανάπτυξη σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο . Αναλυτικότερα, το έργο διακρίνεται σε 2 φάσεις:

- Φάση 1η: Εξειδίκευση της κυβερνητικής πολιτικής με την δημιουργία ενός αναλυτικού πλάνου δράσεων, βασιζόμενου στην ανάλυση της παρούσας κατάστασης, ιδίως ως προς την κατάσταση των βιομηχανικών κλάδων σε σχέση με τις περιφερειακές αναπτυξιακές πολιτικές, την αναγνώριση καλών πρακτικών, την ανάλυση περιφερειών και την αλληλεπίδραση με ενδιαφερόμενα μέρη και την εξέταση των ανωτέρω σε θεσμικό οργανωσιακό και επιχειρησιακό επίπεδο

- Φάση 2η: Υλοποίηση του πλάνου, με την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης έργου και την υποβολή τελικής συνολικής έκθεσης με την ανάλυση και παρουσίαση όλων των ευρημάτων, προτάσεων και στρατηγικών που προέκυψαν από την υλοποίηση του πλάνου.

Η ανάγκη για τον παραγωγικό μετασχηματισμό της ελληνικής οικονομίας είναι περισσότερο επίκαιρη από ποτέ, ενόψει των διαρθρωτικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα, όπως η χαμηλή προστιθέμενη αξία πολλών τομέων παραγωγής, οι περιφερειακές ανισότητες στην ανάπτυξη και στις επενδύσεις, η ανάγκη για πράσινο και ψηφιακό μετασχηματισμό της βιομηχανίας και η απορρόφηση των διαθέσιμων χρηματοδοτήσεων.

Το έργο αποτελεί κρίσιμη παρέμβαση εφαρμοσμένης πολιτικής για τον επανασχεδιασμό της αναπτυξιακής στρατηγικής σε περιφερειακό επίπεδο, με στόχο την καλύτερη στόχευση των επενδύσεων, την κινητοποίηση του ιδιωτικού τομέα και τη μεγιστοποίηση του αναπτυξιακού και κοινωνικού αποτυπώματος των διαθέσιμων πόρων, την ομαλή υλοποίηση βιομηχανικής περιφερειακής ανάπτυξης και τον παραγωγικό μετασχηματισμό αυτής. Η συστηματική ανάλυση, η συμμετοχικότητα, η τεκμηρίωση προτάσεων και η δημιουργία μηχανισμών διοίκησης και τεχνικής υποστήριξης καθιστούν το έργο θεσμικό εργαλείο μακροχρόνιας αξίας, πέραν της τυπικής ολοκλήρωσης των δράσεων του.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- 2.1. Η δημόσια δαπάνη (ΕΠΑ) που διατίθεται με την παρούσα πρόσκληση χρηματοδότησης ανέρχεται σε **5.828.000,00.€** και κατανέμεται ανά άξονα προτεραιότητας, ως ακολούθως. **Κάθε πρόταση που θα υποβληθεί θα πρέπει να εμπίπτει σε έναν Άξονα Προτεραιότητας.**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ: ΤΠΑ Υπουργείου Ανάπτυξης 2026-2030	ΚΩΔ: 168
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ – 4.5	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ ΕΠΑ
(1)	(1)
4.5 «Ανάπτυξη νέων τομέων υψηλής προστιθέμενης αξίας»	5.828.000,00€
ΣΥΝΟΛΟ	5.828.000,00€

- 2.2. Η ΥΔ δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή και να προβεί σε ανάκληση της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τον/τους δυνητικούς Δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΠΑ: www.mindev.gov.gr
- 2.3. Στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης θα ενταχθούν πράξεις, έως το ύψος της δημόσιας δαπάνης.
- 2.4. Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Δείκτες εκρών

Α.Π.: 4.5 «Ανάπτυξη νέων τομέων υψηλής προστιθέμενης αξίας»					
ΚΩΔ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
			ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
08710	Αριθμός Σχεδίων Δράσης που εκπονούνται / εφαρμόζονται	Αριθμός	13,00	0,00	0,00
11304	Υποστηριζόμενα σχέδια για δημιουργία νέων επιχειρήσεων	Αριθμός	2,00	0,00	0,00
12103	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Αριθμός	13,00	0,00	0,00
12104	Υπηρεσίες συμβούλων τεχνικής υποστήριξης	Αριθμός	2,00	0,00	0,00
12201	Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες, έρευνες, αξιολογήσεις	Αριθμός	2,00	0,00	0,00
12305	Αριθμός εκδηλώσεων (ενεργειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης)	Αριθμός	13,00	0,00	0,00
CO22	Αριθμός έργων που αφορούν δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	Αριθμός	2,00	0,00	0,00

3. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 3.1. Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών της εντασσόμενης πράξης προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 62564/4.6.2021 (Β' 2442) Υπουργική Απόφαση «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου - Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΠΑ 2021-2025»
- 3.2. Ως ημερομηνία λήξης της επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η 31/12/2030.
- 3.3. Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας:
- 3.4. Κατηγορίες Δαπανών:

Κατηγορία δαπάνης	Περιγραφή
A.1	Άμεσες δαπάνες

4. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

- 4.1 Οι υποψήφιοι Δικαιούχοι/φορείς υλοποίησης υποβάλλουν αποκλειστικά ηλεκτρονικά την πρόταση τους μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος - ΕΠΑ 2021-2025 (εφεξής ΠΣ ΕΠΑ). Για το σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό λογαριασμό χρήστη (αναγνωριστικό και συνθηματικό) για την πρόσβαση στο ΠΣ ΕΠΑ:
- 4.1.1 αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για τη συμπλήρωση δελτίων και
- 4.1.2 αφ ετέρου ο νόμιμος/η εκπρόσωπος του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους, αυτός που έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο της πράξης (π.χ. συντονιστής εταίρος) για υποβολή προτάσεων, ο οποίος μπορεί να εξουσιοδοτήσει χρήστη του συστήματος για το σκοπό αυτό.

Οδηγίες για απόκτηση λογαριασμού χρήστη στο ΠΣ ΕΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση epa.gov.gr.

Εάν ο Φορέας υλοποίησης δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΠΣ, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα πριν την υποβολή της πρότασης.

- 4.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται μόνο μέσω του ΠΣ ΕΠΑ στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://logon.ops.gr/> από την **15/06/2026 08:00:00** (ημερομηνία έναρξης υποβολής πρότασης) έως, αποκλειστικά, την **31/12/2030 14:00:00** (ημερομηνία λήξης υποβολής πρότασης).

Επισημαίνεται ότι η πρόταση υποβάλλεται στο ΠΣ ΕΠΑ από το/ην νόμιμο/η εκπρόσωπο του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους). Ο Δικαιούχος, μετά την επιτυχή υποβολή πρότασης, ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΠΣ ΕΠΑ.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή εγγράφων (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ.), ο Δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην «ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΠΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ» στη διεύθυνση ΝΙΚΗΣ 5-7, ΑΘΗΝΑ 10180

εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο.

Δεν θα γίνονται δεκτές προτάσεις εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων, επιτρέπεται η επανυποβολή νέας πρότασης κατόπιν ακύρωσης της αρχικής πρότασης. Η πρόταση αξιολογείται βάσει της τελευταίας επιτυχούς/έγκυρης υποβολής.

Η περίοδος υποβολής των προτάσεων δύναται να λήξει σε χρόνο νωρίτερο της ανωτέρω προσδιοριζόμενης ημερομηνίας, σε περίπτωση εξάντλησης της προς διάθεση δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ της παρούσας πρόσκλησης.

Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας του ΠΑ <https://www.mindev.gov.gr>.

- 4.3 Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΠΣ ΕΠΑ. Στην παρούσα πρόσκληση επισυνάπτονται Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πεδίων του ΤΔΠ.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού Δικαιούχου.

Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα παρακάτω δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το ΤΔΠ:

03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου

06. Προγραμματική σύμβαση: Εφόσον απαιτείται.

22. Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος

25. Έντυπο Ανάλυσης Κόστους

Λοιπά έγγραφα: Δήλωση μη διπλής χρηματοδότησης όπου βεβαιώνεται ότι το έργο (η πράξη) δεν χρηματοδοτείται από άλλο πρόγραμμα.

Λοιπά έγγραφα: Προσυμβατικός έλεγχος, εφόσον απαιτείται

Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/ έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf αρμοδίως υπογεγραμμένα (εφόσον απαιτείται), ως συνημμένα στο ΤΔΠ.

5. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο ή από τον κύριο Δικαιούχο, δηλαδή εκείνον που έχει το συντονισμό και τη γενική ευθύνη για το σύνολο της πράξης (στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους), η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο ΠΑ ακολουθεί τα παρακάτω βήματα. Ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς την μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρατίθενται στο σχετικό συνημμένο «Μεθοδολογία αξιολόγησης – Κριτήρια Επιλογής Πράξης(ΛΕΠ/ΦΑΠ)» ή/και στο περιεχόμενο της Πρόσκλησης.

Άμεση Αξιολόγηση

- 5.1 **Αξιολόγηση των προτάσεων από την Υπηρεσία Διαχείρισης (ΥΔ) του ΠΑ σε δύο στάδια:**

Στάδιο Α: Πληρότητας και επιλεξιμότητας πρότασης

Στάδιο Β: Αξιολόγηση πρότασης ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια που αναφέρονται στην παρούσα πρόσκληση. Κάθε πρόταση αξιολογείται αυτοτελώς με σειρά προτεραιότητας, η οποία καθορίζεται **από την ημερομηνία και ώρα της ηλεκτρονικής υποβολής** της στο ΠΣ ΕΠΑ. Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του Δικαιούχου, από την αρμόδια ΥΔ, **ορίζεται μέχρι εξήντα (60) ημέρες** από την ημερομηνία υποβολής της πρότασης από τον Δικαιούχο.

5.2 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων

Ο δυνητικός Δικαιούχος δύναται να υποβάλει ένσταση στην αρμόδια ΥΔ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης. Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ, ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας **επτά (7) εργάσιμων ημερών** από την επομένη της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης,

β) της Απόφασης Απόρριψης Πρότασης που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από τον Δικαιούχο και από τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός από τον δικαιούχο.

Η ΥΔ πρωτοκολλεί τις ενστάσεις. Οι ενστάσεις εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με **απόφαση του αρμοδίου οργάνου** της ΥΔ **εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών** από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής των ενστάσεων. Στην επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων μπορούν να συμμετέχουν υπάλληλοι εκτός της ΥΔ. Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΥΔ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Το αρμόδιο όργανο, κατόπιν εισήγησης της επιτροπής αξιολόγησης ενστάσεων, δέχεται ή απορρίπτει την ένσταση. Η πράξη του αρμοδίου οργάνου κοινοποιείται στους ενιστάμενους δυνητικούς δικαιούχους **εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών** και αναρτάται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις το χρονικό διάστημα υποβολής και εξέτασης των ενστάσεων μπορεί να διαφοροποιείται.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' της αξιολόγησης γίνει δεκτή, η ΥΔ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Αν η υποβληθείσα ένσταση, η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Β' της αξιολόγησης γίνει δεκτή, η πρόταση επιλέγεται για χρηματοδότηση με βάση τη σειρά ηλεκτρονικής υποβολής των προτάσεων και μέχρι εξαντλήσεως της συνολικής δημόσιας δαπάνης της Πρόσκλησης. Σε αυτή την περίπτωση η ΥΔ εισηγείται την έκδοση Απόφασης Ένταξης της πράξης.

Σημειώνεται ότι προτάσεις που δεν αξιολογήθηκαν από την ΥΔ λόγω εξαντλήσεως του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης, δεν απορρίπτονται και δεν εκδίδεται Απόφαση Απόρριψης Πρότασης, αλλά ενημερώνεται ο δυνητικός δικαιούχος. Οι εν λόγω προτάσεις δύναται να χρηματοδοτηθούν από το ΤΠΑ/ΠΠΑ, σε περιπτώσεις μη ένταξης κάποιων εκ των αξιολογημένων προτάσεων που είχαν επιλεγεί αρχικά προς χρηματοδότηση ή σε περιπτώσεις αύξησης του διαθέσιμου προϋπολογισμού της Πρόσκλησης από την ΥΔ.

5.3 Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από το αρμόδιο όργανο και ανάρτηση στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ.

5.4 **Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του ΠΑ:** του τίτλου της πράξης που εντάσσεται στο ΠΑ, του δικαιούχου, καθώς και του ποσού της δημόσιας δαπάνης ΕΠΑ της πράξης.

6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ

6.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση του ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις αρμόδιος/α/οι είναι ο/η κ. **ΘΕΟΔΩΡΑ ΝΕΝΑ, ΕΛΕΝΗ ΠΑΠΑΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΥ και ΗΛΙΑΣ ΛΙΝΟΞΥΛΑΚΗΣ** - 210 3332166, email: tpa.ypan@m nec.gr

6.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) και τα Προγράμματα Ανάπτυξης, το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ 2021-2025, τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, δεικτών κ.λπ.) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.epa.gov.gr. Ο διαδικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας για το ΕΠΑ και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος του Τμήματος Εξυπηρέτησης
Κοινού και Πρωτοκόλλου

κ.α.α.
ΓΕΝΝΑΙΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ

Συνημμένα:

1. Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων.
2. Οδηγίες συμπλήρωσης Τεχνικού Δελτίου Πράξης.
3. Μεθοδολογία αξιολόγησης – Κριτήρια Επιλογής Πράξης (Α΄ ΦΑΣΗ/Β΄ ΦΑΣΗ).
4. Δελτίο Ταυτότητας/Διαχείρισης Δείκτη.
5. Έντυπο «Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Πράξης»

Κοινοποίηση:

- Γραφείο Υπουργού Ανάπτυξης, κ. Π. Θεοδωρικάκου
- Γραφείο Γενικής Γραμματέως Ιδιωτικών Επενδύσεων, κ. Σ. Σιαράπη
- Υπηρεσία Διαχείρισης ΤΠΑ Υπουργείου Ανάπτυξης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «Παραγωγικός Μετασχηματισμός της Ελληνικής Οικονομίας» αναλαμβάνει την τήρηση των παρακάτω υποχρεώσεων:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

Να τηρεί την Εθνική και Ενωσιακή Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και εκτέλεσης των υποέργων της πράξης

Οι νομικές δεσμεύσεις αναλαμβάνονται εντός 18 μηνών από την ένταξη της πράξης, με μέγιστη προθεσμία τους είκοσι (20) μήνες από την ένταξη της πράξης.

Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή Περιφερειάρχη είναι δυνατή η άπαξ χορήγηση παράτασης της ανωτέρω προθεσμίας μέχρι τέσσερις (4) μήνες κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος του δικαιούχου και αιτιολογημένης εισήγησης της υπηρεσίας διαχείρισης για την ωριμότητα των έργων. Μετά το πέρας της συνολικής χορηγηθείσας παράτασης, το έργο απεντάσσεται με διαπιστωτική πράξη του Γενικού Γραμματέα Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

Η διακρίβωση και παρακολούθηση της ανάληψης των νομικών δεσμεύσεων πραγματοποιείται αποκλειστικά μέσω του Ο.Π.Σ. - Ε.Π.Α.. Οι φορείς πολιτικής και οι φορείς υλοποίησης ενημερώνουν αμελλητί για την ανάληψη ή την τροποποίηση των νομικών δεσμεύσεων και καταχωρίζουν έγκαιρα και με ακρίβεια τα σχετικά στοιχεία.

- (ii) Να διασφαλίζει τη λειτουργικότητα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με τον φορέα υλοποίησης αυτής.

- (iii) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΕΠΑ (ΠΣ ΕΠΑ) σχετικά με την πορεία της πράξης, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της, ειδικότερα δε τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου αυτού.
- (iv) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλει στο ΠΣ ΕΠΑ.
- (v) Να ενημερώνει έγκαιρα την ΥΔ του ΠΑ σχετικά με υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) του ΕΠΑ.
- (vi) Να παρακολουθεί τους δείκτες της πράξης.
- (vii) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών, των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, που θα εξασφαλίζουν τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (viii) Στις περιπτώσεις των πράξεων με έμμεσες πληρωμές - επιχορηγήσεις ειδικών ταμείων/λογαριασμών και Νομικών Προσώπων, να καταγράφει τις δαπάνες της πράξης στο σύστημα του φορέα και να είναι άμεσα διαθέσιμες σε περίπτωση που ζητηθούν από την ΥΔ.
- (ix) Για πράξεις για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων για τους ωφελούμενους (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και διαβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους Ειδικούς Όρους.

3. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να τηρεί καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο υπέχει σχετική υποχρέωση από το θεσμικό πλαίσιο όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης και να τα θέτει, εφόσον ζητηθούν, στη διάθεση της ΥΔ, της ΔΙ.ΔΙ.Ε.Π., των ad hoc ελεγκτικών οργάνων και άλλων αρμόδιων ελεγκτικών οργάνων.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια ελεγκτικά όργανα τόσο στην έδρα του όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή του στον κατάλογο των έργων του ΠΑ που δημοσιοποιεί η ΥΔ και σε δράσεις δημοσιότητας/επικοινωνίας που υλοποιεί η Δι.Δι.Ε.Π.
- (ii) Να λαμβάνει τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση μέτρα δημοσιότητας.

5. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο έργου με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Για τις ανάγκες του ΕΠΑ, στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους ελέγχους για διάστημα τριών (3) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου του έτους υποβολής της τελικής δαπάνης της ολοκληρωμένης πράξης. Για τις δράσεις κρατικών ενισχύσεων το ανωτέρω χρονικό διάστημα ορίζεται στα δέκα (10) έτη και συνοδεύεται από τις ενδεδειγμένες δράσεις δημοσιότητας και διαθεσιμότητας. Η ΥΔ ενημερώνει τον δικαιούχο για το χρονικό διάστημα διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης.

Η ανωτέρω χρονική περίοδος διακόπτεται είτε στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον Δικαστηρίων ή διαιτητικών διαδικασιών είτε κατόπιν δεόντως αιτιολογημένης αίτησης της ΥΔ ή της Δι.Δι.Ε.Π. Αφότου περατωθεί η διακοπή, τίθεται σε ισχύ επανέναρξη της ανωτέρω χρονικής περιόδου.

Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό μορφή πρωτοτύπων ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτότυπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.

- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Υπηρεσία Διαχείρισης του ΠΑ το αργότερο με την υποβολή της πρώτης Δαπάνης το έντυπο Δ1 Ε3 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή τήρησής τους.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή από την ΥΔ του ΠΑ.
- (iv) Να τηρεί τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις, όπου προβλέπονται, για πράξεις υποδομής ή παραγωγικής επένδυσης και για το διάστημα που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Η τήρηση των μακροχρόνιων υποχρεώσεων δύναται να επιβεβαιώνεται από την ΥΔ.

6. ΕΙΔΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Τα παρακάτω στοιχεία θα συμπληρώνονται από τη ΥΔ μέσα στο ΠΣ ΕΠΑ κατά τη σύνταξη της πρόσκλησης, προκειμένου να είναι δυνατή η συμπλήρωση των σχετικών πεδίων στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης από τα δεδομένα της πρόσκλησης.

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΑΦΟΡΑ:	
1. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ (ναι/οχι)	ΟΧΙ
1. ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - PHASING (ναι/όχι)	ΟΧΙ
2. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΣΔΙΤ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
4. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΜΕ (ναι/οχι)	ΟΧΙ
5. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
6. ΣΥΛΛΟΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ, ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΜΙΚΡΟΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ναι/οχι)	ΟΧΙ
3. Πράξεις που υλοποιούνται πλήρως ή μερικώς είτε από Κοινωνικό Εταίρο είτε από Μη Κυβερνητική Οργάνωση; (ναι/όχι)	ΟΧΙ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

	I.ΚΩΔΙΚΟΣ	II.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Τομέας Πολιτικής κατά COFOG2 (ΕΠΑ)	CFE 04.8 (ID: 651048)	Έρευνα & Ανάπτυξη σε Οικονομικές υποθέσεις
Οικονομική Δραστηριότητα	ECO 24 (ID: 24)	Άλλες μη προσδιοριζόμενες υπηρεσίες
Γεωγραφική θέση (Περιφέρεια ή Νομός/ΟΤΑ)–(NUTS/LAU)	EL (ID:1)	Ελλάδα